

NYTT FRÅN SVARMPAT

Hälta hos slaktgrisar

Ett SvarmPat-projekt med fokus på hälta hos slaktgris visar hur svårt det kan vara att ställa diagnos i enskilda fall i fält om man enbart har kliniska symtom att utgå ifrån. Den vanligaste orsaken till hälta i studien var kronisk infektiös artrit som i många fall sannolikt hade varit kroniska redan vid tiden för insättande av behandling.

TEXT OCH FOTO JOHANNA GRIPSBORN, LEG VETERINÄR, EVIDENSIA OCH FRIDA MATTI, LEG VETERINÄR, GÅRD & DJURHÄLSAN

Under 2020 genomfördes inom SvarmPat ett projekt med fokus på hälta hos slaktgris. Våren och sommaren 2020 samlade Gård & Djurhälsans veterinärer in ben från avlivade slaktgrisar på gårdar runtom i Sverige. Gemensamt för grisarna var att de hade avlivats på grund av hälta. Benen och remisser innehållande bakgrundsinformation om misstänkt orsak till hältan, hältans duration samt behandling, utgjorde materialet för ett examensarbete i veterinärmedicin på Sveriges Lantbruksuniversitet. Syftet med arbetet var att kartlägga vilka orsaker till hälta som resulterar i avlivning av svenska slaktgrisar. Materialet inkluderade 56 ben från 45 olika individer, vars genomsnittliga ålder var 17 veckor. Postmortemundersökning genomfördes med makroskopisk inspektion av benen samt öppnande av ledavdelningar.

Genom obduktion kunde sannolik orsak till hältan fastställas för 40 av 45 individer. Den vanligaste orsaken till hälta i studien var kronisk infektiös artrit, som hittades i benen från 27 av 45 individer (60 %). En stor andel av dessa artriterna var mycket destruktiva i sin karaktär med flera fall av fullständigt förstört ledbrosk. Hos 44 % av individerna som var drabbade av kronisk infektiös artrit sågs även destruktion av närliggande benvävnad (osteomyelit). Då sådana förändringar tar lång tid att utveckla bedömdes majoriteten av artriterna sannolikt ha varit kroniska redan vid tiden för insättande av behandling.

Av 27 grisar med kronisk infektiös artrit hade 23 (85 %) behandlats med antibiotika. För god behandlingseffekt vid infektiös artrit hos gris är det viktigt att antibiotika sätts in i den akuta fasen. Detta eftersom förändringar av kronisk karaktär generellt inte svarar på antibiotikabehandling. En av slutsatserna i studien var att det föreligger en risk för alltför sen insättning

av behandling vid ledinflammation hos slaktgrisar. Detta kan få följden att grisen avlivas på grund av behandlingssvikt. I studien jämfördes även diagnosen som ställts i fält med obduktionsdiagnosen. I 27 av 45 fall (60 %) stämde dessa överens. Den diagnos som oftast inkorrekt ställdes i fält var yttre påverkan/fraktur. I nio av elva fall visade sig en misstänkt fraktur i stället vara en kronisk infektiös artrit. Detta visar hur svårt det kan vara att ställa diagnos i enskilda fall i fält, om man enbart har kliniska symtom att utgå ifrån.

Hela examensarbetet, *Hälta hos svenska slaktgrisar – patologiska förändringar och behandling*, finns att läsa på stud.epsilon.slu.se

Fortsatta studier

Under 2022 kommer en ny studie om hältor på slaktgrisar att inledas inom SvarmPat. Fokus är akuta hältor. Problemen kommer att kartläggas, och en pilotstudie planeras för att försöka koppla kliniska parametrar till fynd vid provtagning och öppning av lederna. Målet är ökad kunskap om diagnosställande i fält, men också om bakterieförekomst och resistensmönster. ■

Kronisk purulent artrit i knäleden med abscess i ledkapseln samt intilliggande hud.

Kronisk purulent artrit i armbågsleden med osteomyelit i humerus mediala epifys.

Om SvarmPat

SvarmPat (Svensk veterinär antibiotika-resistensmonitorering av patogena bakterier) är ett flerårigt samarbetsprojekt mellan Gård & Djurhälsan och Statens Veterinärmedicinska Anstalt som är finansierat av Jordbruksverket. Målet med SvarmPat är att bidra med aktuell kunskap om lämpliga val av behandling vid bakteriella sjukdomar hos lantbrukets och vattenbrukets djur för att motverka utveckling av antibiotika-resistens så att en god djurhälsa inom svenskt lantbruk kan bibehållas.

Kontaktuppgifter:

Frida Matti, projektansvarig,
Gård och Djurhälsan,
frida.matti@gardochdjurhalsan.se
Annette Backhans, Avdelningen för
djurhälsa och antibiotikafrågor SVA,
annette.backhans@sva.se